

Volebný model a dôvera inštitúciám a politikom

január/február 2023

24.02.2023

MEDIAN SK

hlavné zistenia I.

- **Ochotu zúčastniť sa na hypotetických parlamentných voľbách deklaruje 60 % opýtaných.** Kým na jar roku 2022 sa deklarovaná ochota zúčastniť sa pohybovala na úrovni do 70 %, tak **od jesene roku 2022 ochota zúčastniť sa volieb výraznejším spôsobom kolíše** a pohybuje sa na úrovni od 50 % - 75 %. Podobne ako v prípade pevnosti rozhodnutia môžeme pozorovať, že voliči si okrem voľby nie sú istí ani svojou účasťou.
- **Úplne istých svojou voľbou si je len mierne viac ako polovica tých, ktorí deklarujú účasť.** Ďalších 30 % si je skôr istých a 16 % si nie sú príliš alebo vôbec istí. Z toho vyplýva, že **46 % respondentov deklarujúcich účasť na voľbách zvažuje voľbu viacerých strán.** Práve preto môžeme predpokladať, že podpora politických strán sa môže v najbližšej dobe výraznejšie meniť. **Najväčší podiel rozhodnutých voličov majú strany SMER a HLAS a naopak najväčší podiel nerozhodnutých má strana SAS.**
- Z volebného modelu vyplýva, že **najvyššou volebnou podporou disponuje strana SMER, nasledovaná stranami HLAS a SME RODINA.** Do parlamentu by sa podľa volebného modelu dostali aj Progresívne Slovensko, OĽANO, SAS a KDĽ. Mimo parlamentu by ostali Republika, Aliancia a ďalšie strany.
- **Najvyšším volebným potenciálom v súčasnosti disponujú strany SMER a HLAS, nasledované stranami SME RODINA, Progresívne Slovensko, SAS a OĽANO.** Volebným potenciálom na úrovni 8 % - 10 % disponujú aj strany KDĽ a Republika. Môžeme pozorovať, že **viaceré politické strany dosahujú pomerne vysoké hodnoty volebného potenciálu, na čo má vplyv najmä váhanie voličov, teda ich rozhodovanie sa medzi viacerými politickými subjektmi.**
- Rovnako ako v prípade potenciálu, aj v prípade volebných jadier platí, že **najväčšie volebné jadrá majú strany SMER a HLAS,** ktoré sa pohybujú na úrovni 9,6 % – 11,5 %. Žiadne ďalšie strany nedisponujú volebnými jadrami vyššími ako 5 %. **Volebné jadrá strán SMER a HLAS sú dlhodobo stabilné.**

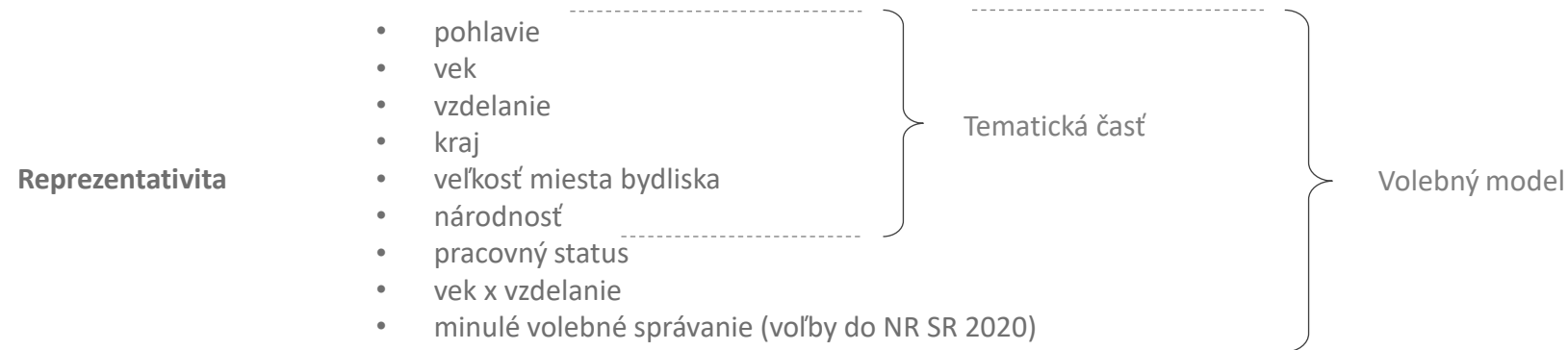
hlavné zistenia II.

- V porovnaní s predchádzajúcimi výsledkami z volebných modelov z decembra a novembra 2022 výraznejšie poklesla podpora strany **Republika** a naopak mierne narástla podpora strán **SMER** a **SME RODINA**. Práve týmto stranám sa pravdepodobne podarilo osloviť tých, ktorí v minulom období deklarovali podporu strane **Republika**, nakoľko nerozhodnutí voliči tejto strany zvažujú najčastejšie práve voľbu strán **SMER** a **SME RODINA**.
- Za vyššou podporou strany **SMER** v porovnaní so stranou **HLAS** môžeme hľadať aj skutočnosť, že strana **SMER** disponuje vo väčšej miere rozhodnutými voličmi a zároveň má väčšie volebné jadro ako strana **HLAS**. Z toho vyplýva, že medzi voličmi strany **SMER** nájdeme menej často v porovnaní so stranou **HLAS** nerozhodnutých voličov, ktorí zvažujú voľbu viacerých strán.
- Kým nerozhodnutí voliči strany **SMER** zvažujú najmä voľbu strán **HLAS** a **Republika**, tak nerozhodnutí voliči strany **HLAS** zvažujú strany **SMER**, **SME RODINA**, **KDH** a **SAS**.
- Najdôveryhodnejšou političkou je prezidentka Slovenskej republiky **Z. Čaputová**. Dôveru jej deklaruje 37 % opýtaných. Ďalej nasledujú predsedovia strán, ktoré disponujú najvyššou podporou vo volebnom modeli, **predseda strany HLAS P. Pellegrini** a **predseda strany SMER R. Fico**.
- Spomedzi jednotlivých skúmaných národných inštitúcií disponuje najvyššou dôverou **Armáda Slovenskej republiky**, nasledovaná **samosprávami** a **úradom prezidentky SR**. Najmenej dôveryhodnými inštitúciami sú **NR SR** a **Vláda SR**.
- V prípade dôvery v medzinárodné inštitúcie, ktorých je Slovenská republika členom, disponuje najvyššou dôverou **V4**, nasledovaná **Európskou úniou** a **NATO**. Jednotlivým inštitúciám takmer zhodne nedôveruje približne 40 % opýtaných.

metodika prieskumu

Veľkosť vzorky	Celkom N = 1029 respondentov vo veku 18 a viac rokov
Termín zberu	9.1. – 5.2.2023
Metóda zberu dát	Kombinácia osobného a online opytovania v pomere 60/40
Kontroly	Kontroly rozhovorov prebiehali v prípade PAPI prostredníctvom emailovej a telefonickej kontroly a v prípade CAWI prostredníctvom kontroly dĺžok. Celkovo bolo skontrolovaných 100 % rozhovorov.
Výber respondentov	kvótny výber

Vzorka je reprezentatívna pre populáciu SR 18 a viac rokov podľa kategórií:

Reprezentativita dátového súboru bola primárne dosiahnutá plnením kvótného predpisu a dodatočným dovážaním dát.

Realizátor a zadávateľ	prieskum realizovala spoločnosť MEDIAN SK, s.r.o., bez zadávateľa
Publikácia	pri publikácii je potrebné udávať zdroj: Volebný model a dôvera inštitúciám a politikom (január/február 2023)

metodika volebného modelu

Volebný model MEDIAN SK prešiel optimalizáciou vychádzajúcou zo skúseností s voľbami do Národnej Rady 2016 a 2020. V oboch rokoch spoločnosť MEDIAN SK správne zachytila trendy vo volebnej podpore (2016 - oslabovanie strán SIEŤ a KDH, posilňovanie SME RODINA a 2020 – oslabovanie strán Koalícia PS/SPOLU a MOST-HÍD, posilňovanie OĽANO). Náš volebný model je nadštandardne kvalitný z niekoľkých dôvodov:

- Vzorka respondentov je reprezentatívna (odpovedá štruktúre populácie) nielen z hľadiska základných sociodemografií (vek, pohlavie, kraj, vzdelanie, veľkosť obce), ale aj podľa ďalších ukazovateľov výrazne ovplyvňujúcich volebné preferencie (národnosť, minulé volená strana a pod.).
- Volebný model zahŕňa v prípade váhajúcich respondentov všetky vážne zvažované strany s intenzitou, ktorá zohľadňuje silu príklonu k jednotlivým stranám.
- Konštrukcia volebného modelu zohľadňuje mieru deklarovanej istoty účasti vo voľbách. Prihliada teda k tomu, že respondent, ktorý si je istý účastou vo voľbách („určite áno“), má vyššiu pravdepodobnosť účasti ako ľudia, ktorí si účastou nie sú istí („skôr áno“), alebo ju nevyklúčujú („skôr nie“). Respondenti, ktorí účasť vylučujú, do modelu nevstupujú.
- Zvyčajne prebieha kombinovanou metodikou zberu a zachytáva tak respondentov, ktorí sú horšie zastihnuteľní jednou z metód.

volebná účasť

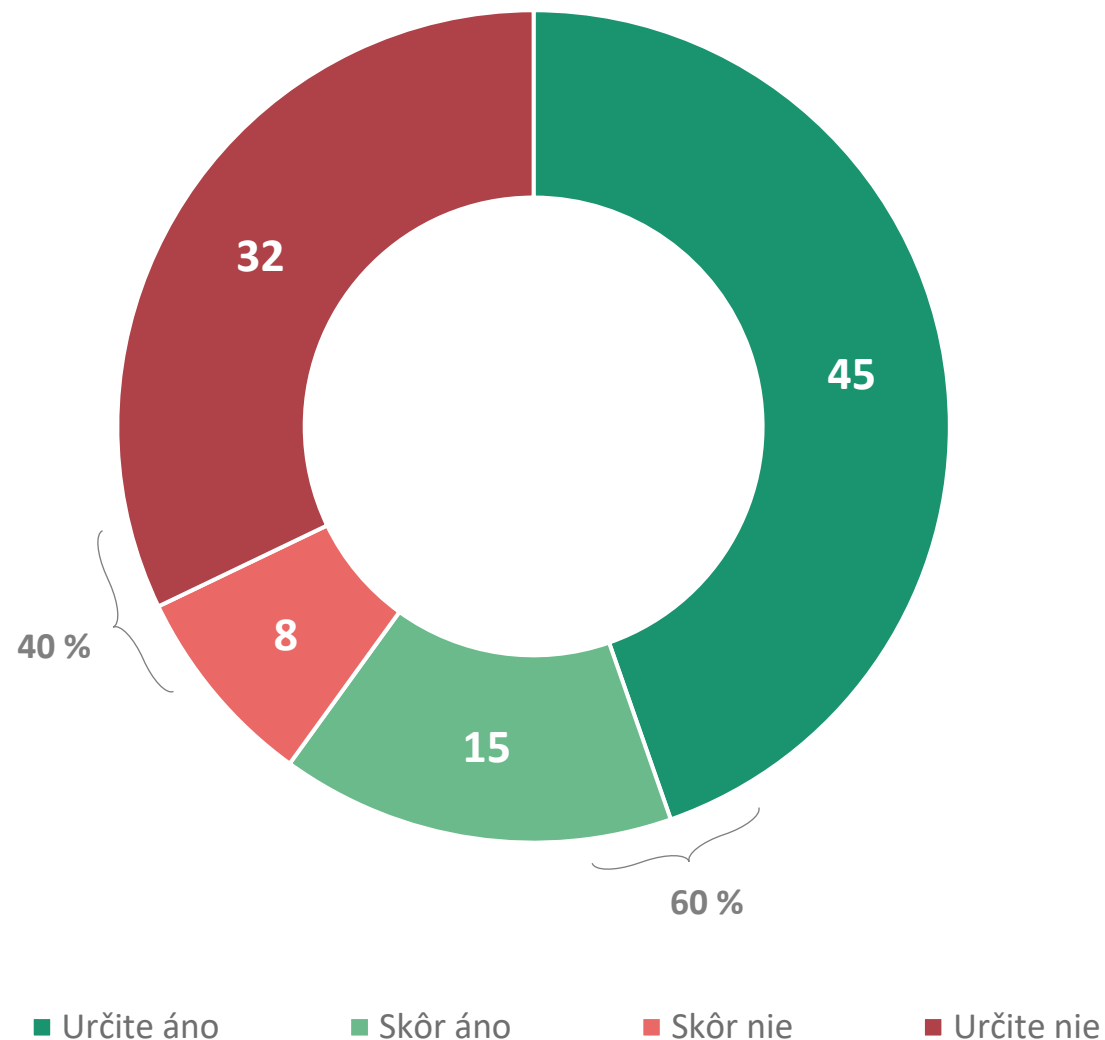
MEDIAN SK

účasť na voľbách

Deklarovaná ochota zúčastniť sa na hypotetických voľbách do Národnej rady medzi obyvateľmi Slovenskej republiky je 60 %. Kým na jar roku 2022 sa deklarovaná ochota zúčastniť pohybovala na úrovni do 70 %, tak od jesene roku 2022 ochota zúčastniť sa volieb výraznejším spôsobom kolíše a pohybuje sa na úrovni od 50 % - 75 %.

Ďalších 8 % deklaruje, že sa volieb skôr nezúčastnia a takmer tretina dospeljej populácie s volebným právom odmieta účasť.

Ochotu zúčastniť sa častejšie deklarujú ľudia vo veku 50 a viac rokov, ľudia s vyšším dosiahnutým vzdelaním alebo obyvatelia Banskobystrického, Nitrianskeho a Žilinského kraja.

G01: Niektorí ľudia sa na voľbách zúčastnia, iní na ne nechodia či nemôžu ísť. Zúčastnili by ste sa na parlamentných voľbách, ak by sa konali budúci víkend?

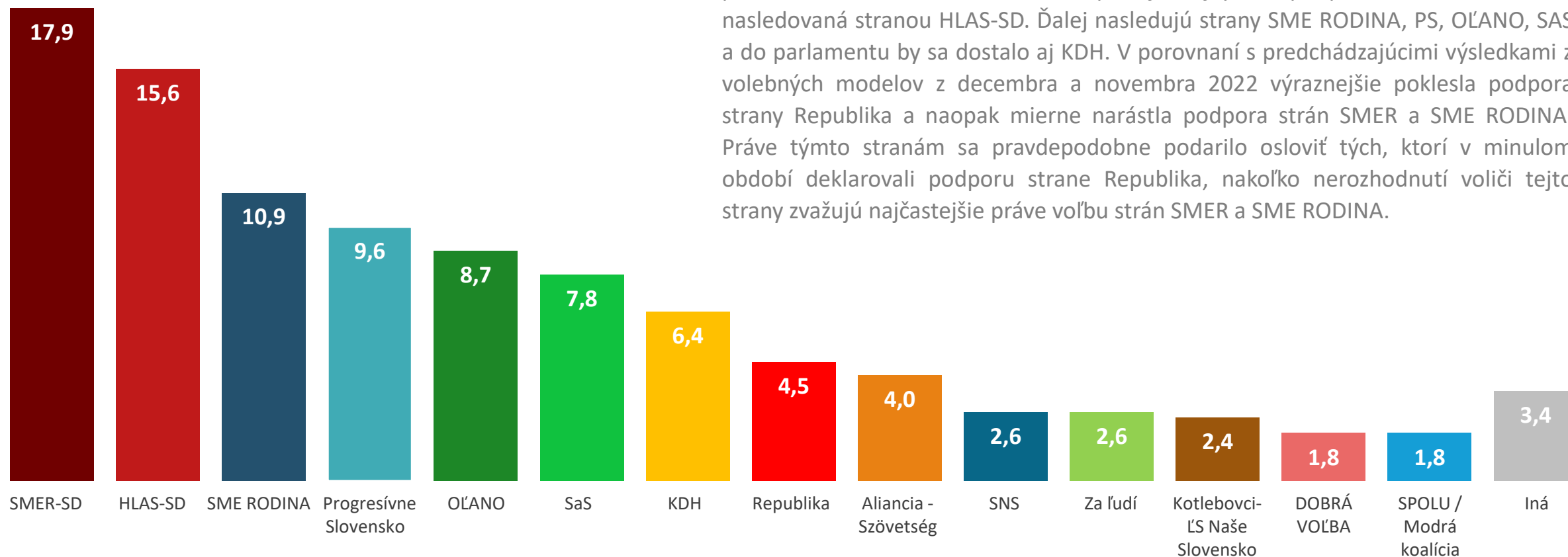
N = 1029 respondentov, % respondentov

volebný model

MEDIAN SK

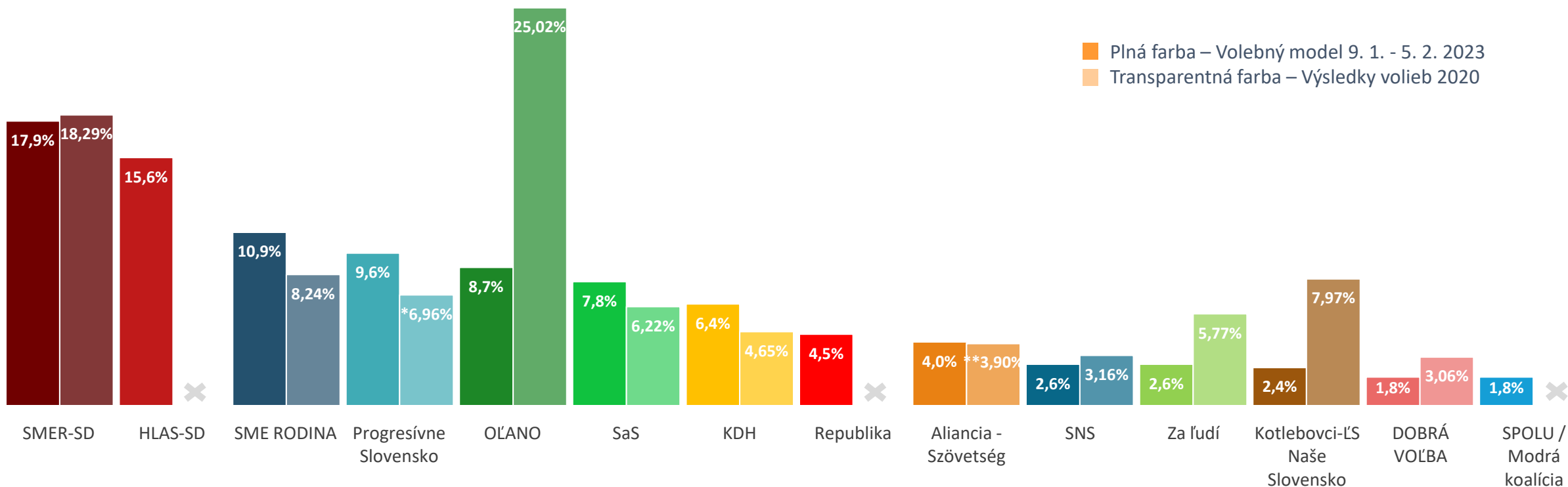
volebný model – najpravdepodobnejší zisk strán v dobe opytovania

Podľa komplexného prístupu volebného modelu MEDIAN SK, ktorý zachytáva zložitý proces rozhodovania sa voličov, disponuje najvyššou podporou strana SMER-SD, nasledovaná stranou HLAS-SD. Ďalej nasledujú strany SME RODINA, PS, OĽANO, SAS a do parlamentu by sa dostalo aj KDH. V porovnaní s predchádzajúcimi výsledkami z volebných modelov z decembra a novembra 2022 výraznejšie poklesla podpora strany Republika a naopak mierne narástla podpora strán SMER a SME RODINA. Práve týmto stranám sa pravdepodobne podarilo osloviť tých, ktorí v minulom období deklarovali podporu strane Republika, nakoľko nerozhodnutí voliči tejto strany zvažujú najčastejšie práve voľbu strán SMER a SME RODINA.

Volebný model zobrazuje odhad najpravdepodobnejšieho rozloženia podpory strán v hypotetických voľbách do Národnej rady, pokiaľ by sa konali v dobe opytovania. Volebný model zohľadňuje odlišnú mieru pravdepodobnosti účasti respondentov vo voľbách (podľa deklarovanej ochoty zúčastniť sa). Pri rozhodnutých voličoch model zahŕňa hlavnú preferovanú stranu, pri váhajúcich zahŕňa všetky zvažované strany s intenzitou, ktorá zohľadňuje silu naklonenia k jednotlivým stranám. Do grafu sú samostatne zahrnuté strany s aktuálnym ziskom minimálne 1,5 % v modeli. Zvyšok je v kategórii „iná“. ŠTATISTICKÁ ODCHÝLKA predstavuje +/- 1 % v prípade malých strán a až +/- 3,5 % v prípade najväčších strán.

volebný model – porovnanie s voľbami

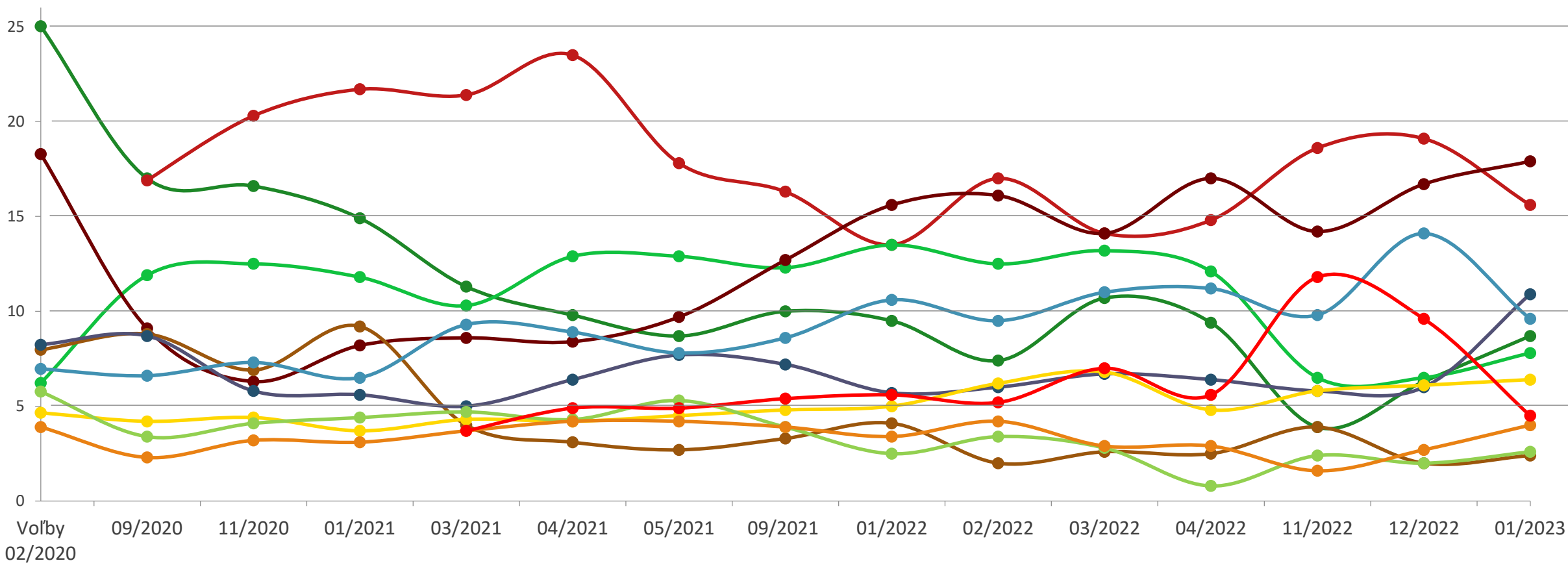
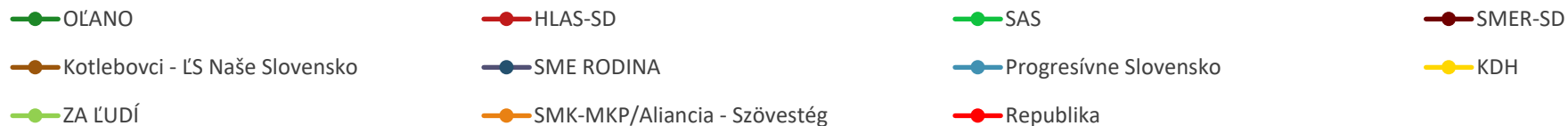

Volebný model zobrazuje odhad najpravdepodobnejšieho rozloženia podpory strán v hypotetických voľbách do Národnej rady, pokiaľ by sa konali v dobe opytovania. Volebný model zohľadňuje odlišnú mieru pravdepodobnosti účasti respondentov vo voľbách (podľa deklarovanej ochoty zúčastniť sa). Pri rozhodnutých voľbách model zahŕňa hlavnú preferovanú stranu, pri váhajúcej zahŕňa všetky zvažované strany s intenzitou, ktorá zohľadňuje silu naklonenia k jednotlivým stranám.

Podpora vládnej strany OĽANO v porovnaní s výsledkami volieb z februára 2020 veľmi výrazne klesla. V porovnaní s výsledkom volieb stúpla podpora koaličnej strany SME RODINA. Najvyššou podporou disponujú strany SMER-SD a HLAS-SD. V porovnaní s výsledkom volieb môžeme pozorovať nárast mimoparlamentných strán Progresívne Slovensko a KDH.

* Ako Koalícia PS/SPOLU
** Ako MKÖ-MKS

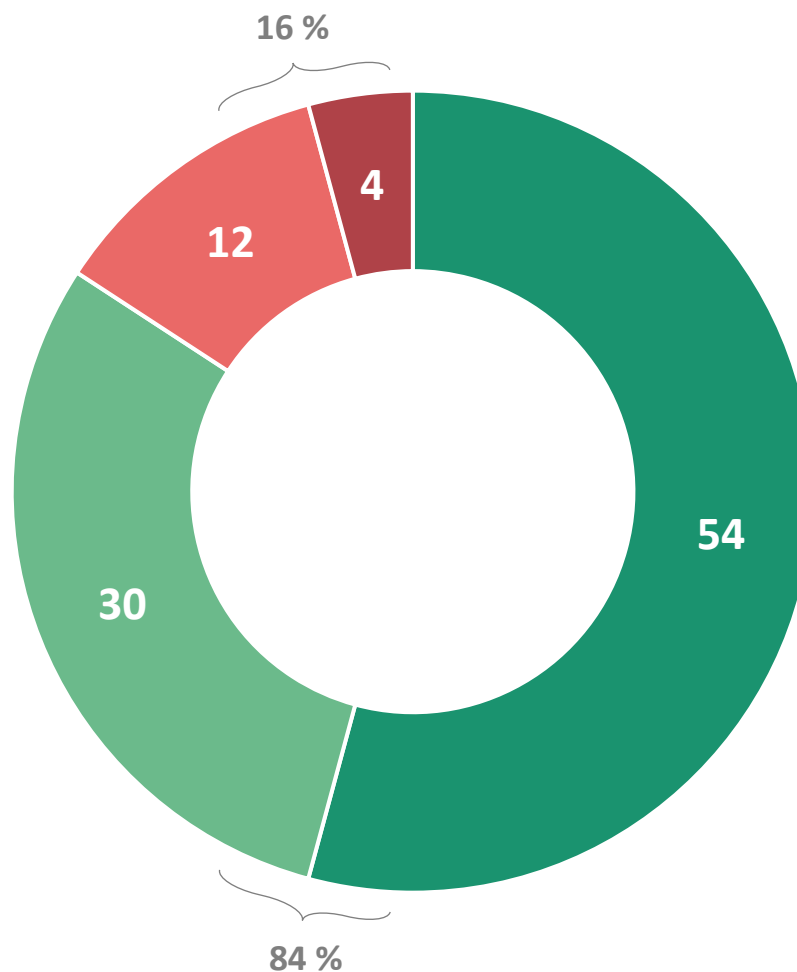
volebný model – vývoj od volieb

pevnosť volebných rozhodnutí

Svojím rozhodnutím si je úplne istých viac ako polovica tých, ktorí neodmietajú účasť na voľbách a vedia uviesť stranu alebo hnutie, ktoré by v prípadných voľbách volili.

Ďalších 30 % deklaruje, že si nie sú úplne istí a teda mohlo by v ich prípade prísť k zmene. Ďalších 16 % deklaruje, že si nie sú príliš alebo vôbec istí. Z toho vyplýva, že podpora jednotlivých politických subjektov sa môže v najbližšom období meniť.

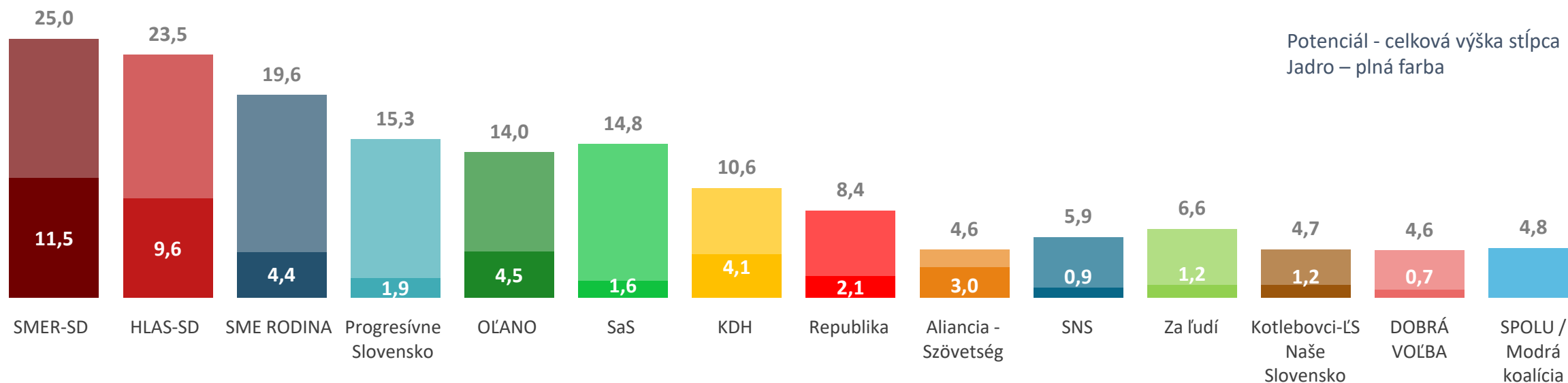
- Úplne istý/á – svoje rozhodnutie by som nezmenil/a
- Skôr istý/á – muselo by sa stať niečo neočakávané, aby som svoje rozhodnutie zmenil/a
- Nie som si príliš istý/á – rozhodnutie by som mohol/mohla zmeniť
- Vôbec si nie som istý/á – rozhodujem sa na poslednú chvíľu

G03: Nakoľko ste si istý/á, že by ste v prípade svojej účasti na voľbách volili práve túto stranu alebo hnutie?

N = 600 respondentov – respondenti nevyklučujúci účasť, % respondentov

volebný potenciál strán – maximálny možný zisk v blízkej dobe

Najvyšším volebným potenciálom disponuje strana SMER-SD. Jej volebný potenciál dosahuje úroveň 25 %. Nasleduje HLAS-SD a SME RODINA. Pomerne vysokým volebným potenciálom disponujú aj strany PS, OĽANO a SAS. Viaceré politické strany dosahujú pomerne vysoké hodnoty volebného potenciálu, na čo má vplyv najmä váhanie voličov, teda ich rozhodovanie sa medzi viacerými politickými subjektmi.

VOLEBNÝ POTENCIÁL pre každú stranu ukazuje, koľko % hlasov by mohla strana aktuálne hypoteticky získať, pokiaľ by ju volili všetci, ktorí jej voľbu vážne zvažujú a nevyklučujú svoju účasť na voľbách. Ukazovateľ je potrebné chápať pre každú stranu oddelene. V prípade každej strany vytvára samostatný scenár najpozitívnejšieho možného finálneho rozhodnutia voličov.

Potenciál nemôžu naplniť všetky strany naraz - suma potenciálnych ziskov tak nedáva 100 %. ŠTATISTICKÁ ODCHÝLKA predstavuje +/- 1,5 % pri potenciáli malých strán a až +/- 3,5 % pri potenciáli najväčších strán.

VOLEBNÉ JADRO v prípade každej strany ukazuje, koľko % hlasov by aktuálne získala, ak by ju volili len pevní voliči (tí, ktorí sú si istí účasťou a výberom danej strany).

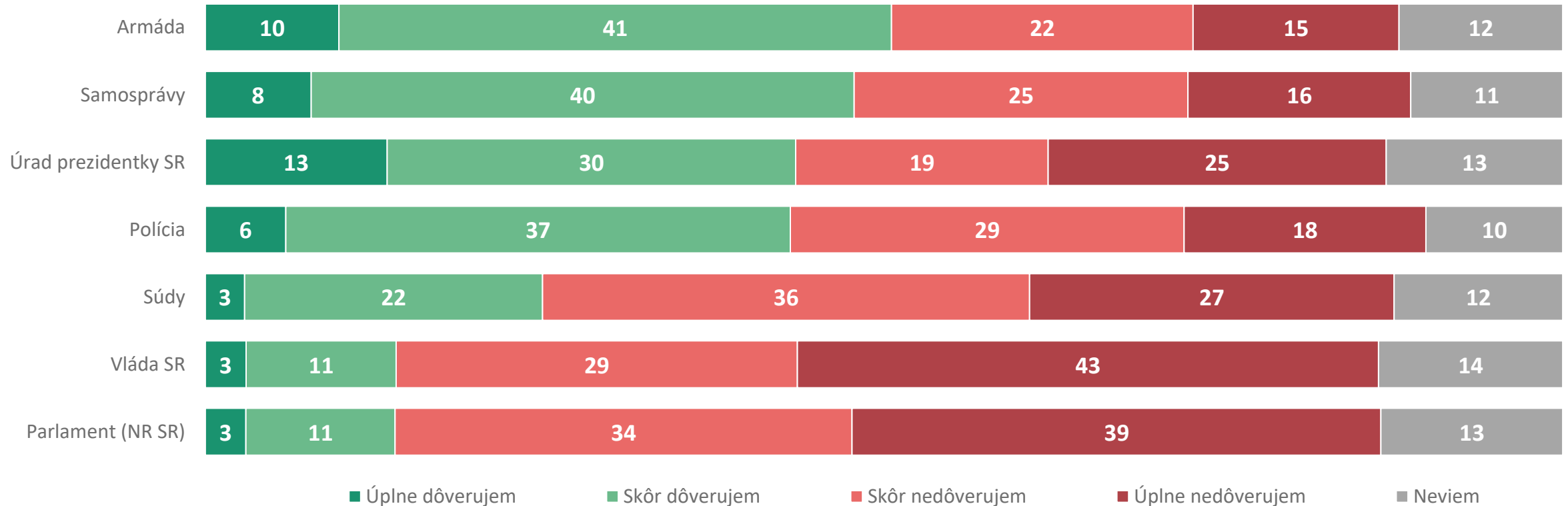
dôvera národným a medzinárodným inštitúciám

MEDIAN SK

dôvera národným inštitúciám

Najdôveryhodnejšou inštitúciou spomedzi skúmaných národných inštitúcií je medzi obyvateľmi Slovenskej republiky armáda, nasledovaná samosprávami a úradom prezidentky SR. Naopak najmenej dôveryhodnými inštitúciami sú parlament a vláda.

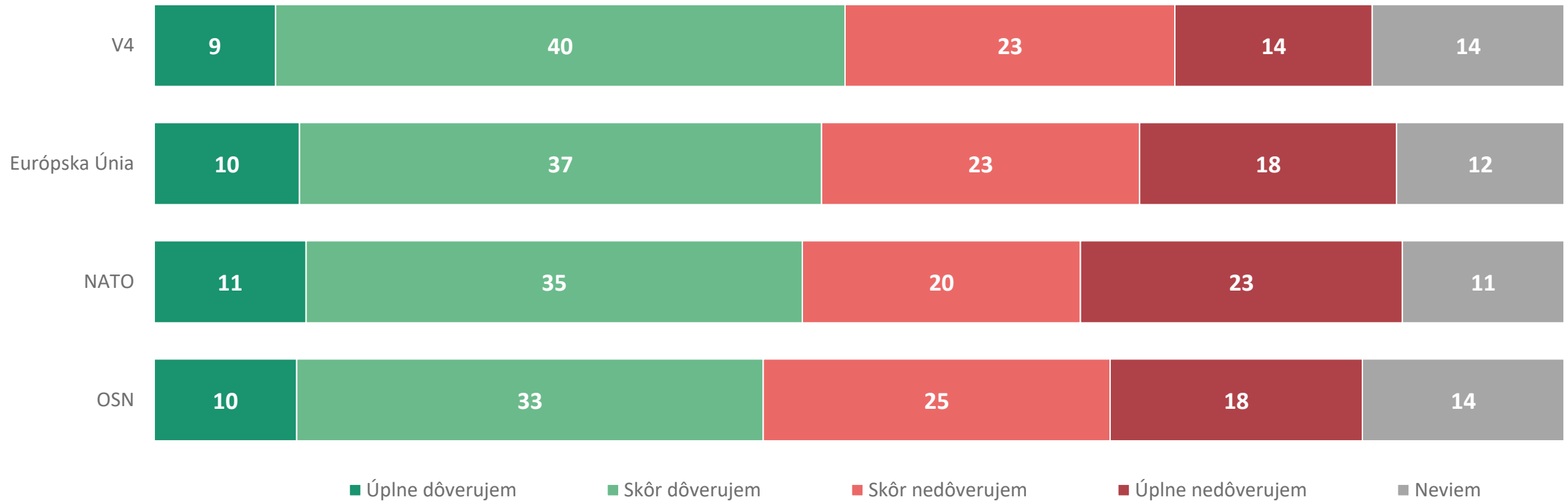

Q04: Ako veľmi dôverujete alebo nedôverujete týmto inštitúciám?

N = 1004 respondentov, % respondentov

dôvera medzinárodným inštitúciám

Spomedzi jednotlivých skúmaných inštitúcií je najdôveryhodnejšou medzinárodnou inštitúciou medzi obyvateľmi Slovenskej republiky Vyšehradská štvorka (V4), nasledovaná Európskou úniou a NATO.

Q02: Ako dôverujete alebo nedôverujete týmto inštitúciám?

N = 1004 respondentov, % respondentov

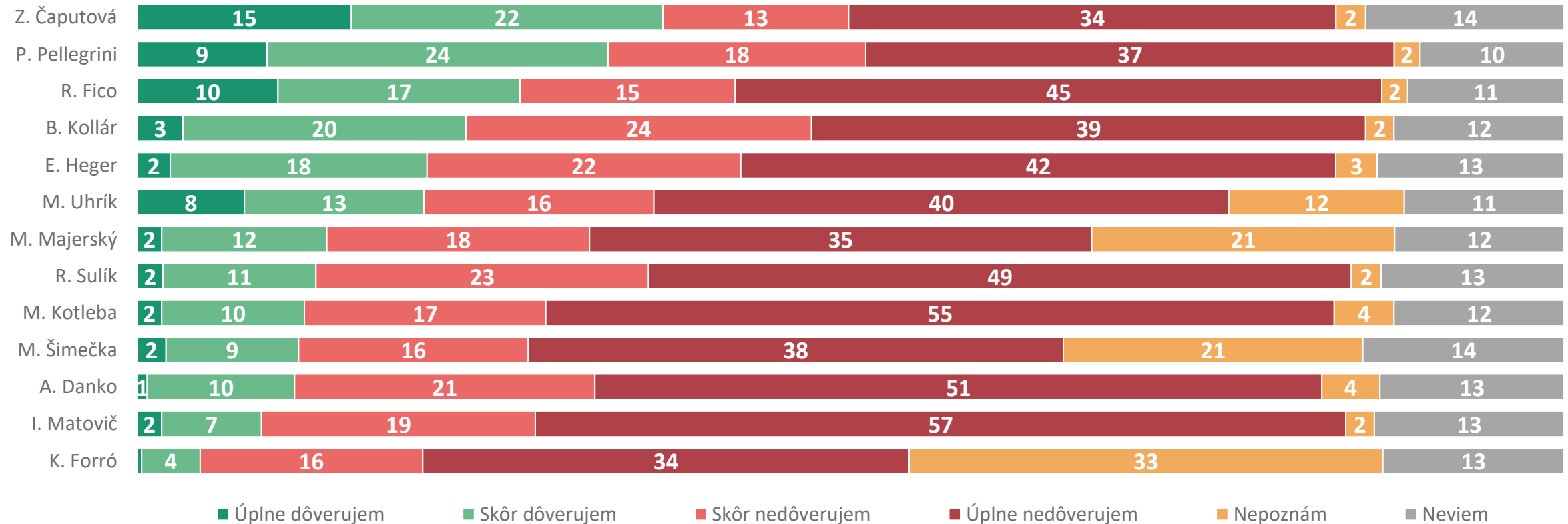
dôvera politikom

MEDIAN SK

dôvera politikom

Najdôveryhodnejším politikom je prezidentka Z. Čaputová, ktorej deklaruje podporu 37 % opýtaných. Nasledujú P. Pellegrini, R. Fico a B. Kollár. Prezidentke deklarujú dôveru najmä tí, ktorí by volili strany ako Progresívne Slovensko, ZA ĽUDÍ alebo SAS. Predsedovi strany HLAS deklarujú dôveru najmä voliči strán HLAS a SMER a predsedovi strany SMER, R. Ficovi, voliči strán SMER, Republika a HLAS.

Q01: Ako veľmi dôverujete alebo nedôverujete týmto politikom?

N = 1004 respondentov, % respondentov

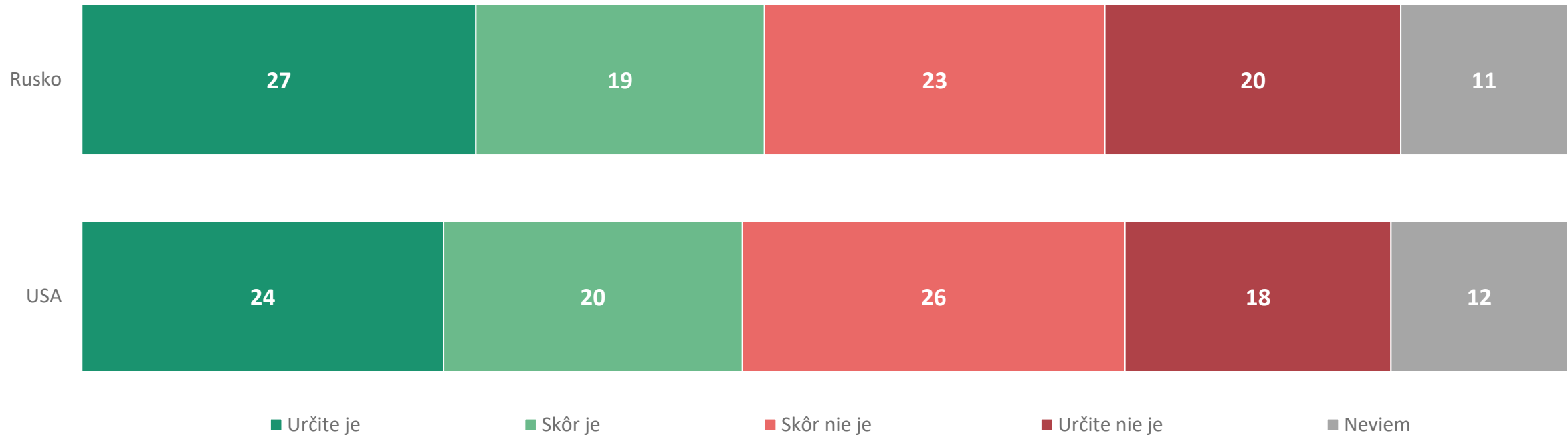
vnímanie veľmocí

MEDIAN SK

vnímanie USA a Ruska

Obyvatelia Slovenskej republiky považujú takmer identicky za hrozbu Rusko aj USA. Kým Rusko vníma ako hrozbu pre Slovensko 46 % opýtaných, tak USA 44 %. Rusko vnímajú ako hrozbu častejšie ženy, najmladší vo veku 18-29 rokov, ľudia s vyšším dosiahnutým vzdelaním alebo voliči Progresívneho Slovenska. USA vnímajú ako hrozbu častejšie muži, starší vo veku 60 a viac rokov, ľudia s nižším dosiahnutým vzdelaním alebo voliči strán SMER a Republika.

Q03: Je alebo nie je podľa Vášho názoru, niektorá z týchto krajín hrozbou pre Slovenskú republiku?

N = 1004 respondentov, % respondentov

záver

- **Deklarovaná ochota obyvateľov Slovenskej republiky zúčastniť sa na parlamentných voľbách aj naďalej kolíše.** Ochotu zúčastniť sa na hypotetických parlamentných voľbách deklaruje 60 % opýtaných. **Okrem váhania v prípade ochoty zúčastniť sa volieb môžeme aj naďalej pozorovať váhanie aj v prípade voľby strán.** Úplne istých svojou voľbou, teda tých, ktorí nezvažujú voľbu žiadnej ďalšej strany, je len približne polovica z tých, ktorí deklarujú ochotu zúčastniť sa. Ďalšia polovica naopak zvažuje voľbu viacerých strán. **Z tohto dôvodu môžeme predpokladať, že podpora jednotlivých strán sa môže v najbližšom období meniť.**
- Najvyššou podporou disponujú strany SMER a HLAS. Okrem najvyššej podpory disponujú obe strany najvyšším volebným potenciálom a zároveň majú aj najväčšie volebné jadrá. **Za vyšším ziskom strany SMER v porovnaní so stranou HLAS môžeme hľadať najmä nižší pomer váhajúcich voličov a zároveň aj väčšie voličské jadro.** Navyše kým nerozhodnutí voliči strany SMER zvažujú najmä voľbu strán HLAS a Republika, tak nerozhodnutí voliči strany HLAS zvažujú najmä voľbu strán SMER, SME RODINA, ale aj strán KDH a SAS. Zároveň predsedovia oboch strán R. Fico a P. Pellegrini patria k najdôveryhodnejším politikom na Slovensku.
- V porovnaní s predchádzajúcimi mesiacmi klesla podpora strany Republika a naopak výraznejšie narástla podpora strany SME RODINA, ale aj strany SMER. **Môžeme predpokladať, že Republika stratila podporu práve na úkor týchto strán, nakoľko voliči tejto strany zvažujú najčastejšie práve spomenuté strany.**
- **Volebným potenciálom nad 5 % disponuje až desať politických subjektov. Ďalšie štyri politické subjekty disponujú volebným potenciálom na úrovni tesne pod 5 %.** Viaceré politické subjekty dosahujú teda pomerne vysoké hodnoty volebného potenciálu, **na čo má vplyv najmä váhanie voličov, teda ich rozhodovanie sa medzi viacerými politickými subjektmi.**
- V prípade deklarovanej dôvery politikom nájdeme na popredných priečkach práve predsedov strán ktoré disponujú najvyššou podporou – P. Pellegrini, R. Fico a B. Kollár. **Vyššou dôverou ako oni disponuje len prezidentka Slovenskej republiky Z. Čaputová, ktorá je najdôveryhodnejšou političkou.**
- Súčasná politická kríza sa prejavuje aj v dôvere jednotlivým národným inštitúciám, kedy **dôveru vláde a parlamentu deklaruje zhodne len 14 % opýtaných.** Spomedzi medzinárodných inštitúcií je tradične najdôveryhodnejšou inštitúciou Vyšehradská štvorka nasledovaná Európskou úniou a NATO.
- V kontexte geopolitických tém je zaujímavý pohľad na **vnímanie veľmocí USA a Ruska. V oboch prípadoch zhodne približne 45 % opýtaných vníma tieto krajiny ako hrozbu pre Slovenskú republiku.**

M E D I A N S K

MEDIAN SK, s.r.o. je slovenská nezávislá súkromná spoločnosť pre prieskum trhu, médií, verejnej mienky a pre vývoj analytických a marketingových softvérov, založená v roku 2002. S ňou úzko spolupracujúca česká spoločnosť MEDIAN pôsobí na českom trhu od roku 1993. MEDIAN SK, s.r.o. realizuje všetky typy kvalitatívnych a kvantitatívnych prieskumov.

MEDIAN SK, s.r.o. je členom odborných združení:

ESOMAR

TGI Network

American Marketing Association

Hodnoty v grafoch sú uvádzané v celých číslach.

Hodnoty v texte sú zaokrúhľované podľa matematických pravidiel

na pol %, prípadne na celé tisíce.

Pri zverejňovaní výsledkov je potrebné citovať presne zdroj údajov.

MEDIAN SK, s.r.o.
Kremnická 6
851 01 Bratislava V
www.median.sk

Kontakt:

Michal Mislovič
+421 911 790 720
michal.mislovic@median.sk

Riešiteľský tím:

Michal Mislovič
Terézia Černá
Monika Martinková

kontakt